

програмне забезпечення, що має ряд позитивних рис, таких як точність, швидкість обробки даних тощо [3].

Електронний офіс платників податків, електронна квитанція, електронне адміністрування ПДВ є лише першими цифровими кроками в системі оподаткування в Україні. Придбання та впровадження нових платіжних систем – це вимога часу, особливо в період пандемії, спричиненої COVID-19.

Список використаних джерел

1. "ДФС обробляє до 100 електронних документів за 1 секунду". [Інтернет]. Доступ: <https://robotodavets.org.ua/2017/11/01/gfs-za-1-sekundu-obrabatyvaet-100-elektronnyh-dokumentov.html>.

2. Gupta S., Keen M., Shah A., Verdier G. (Eds.). *Digital Revolutions in Public Finance. International Monetary Fund*, 2017. URL: [www.elibrary.imf.org/view/IMF071/24304-9781484315224/24304-9781484315224/24304-9781484315224.xml](http://www.elibrary.imf.org/view/IMF071/24304-9781484315224/24304-9781484315224/24304-9781484315224/24304-9781484315224.xml)

3. Лобода Н.О., Чабанюк О.М., Шевчук Ю.І. ІТ-процесінг у національній обліковій практиці. *Науково-практичний журнал "Економічні студії"*. 2019. Вип. 4 (26). С. 97-100.

УДК 657.1

Лоскоріх Габрієлла Людвиківна,
*аспірантка кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку,
Державний університет «Житомирська політехніка»,
м. Житомир, Україна*

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ІТ-ПІДПРИЄМСТВАХ

Сфера ІТ-індустрії в Україні протягом останніх років демонструє сталі показники розвитку. Згідно з призначенням ІТ-підприємства здійснюють діяльність у сфері інформаційних технологій та програмування. Бухгалтерський облік на підприємствах даної сфери має свої специфічні риси. Управлінський облік, який є складовою частиною бухгалтерського обліку, також має свої особливості. Проте аналіз наукової літератури та вивчення практичного досвіду показало, що даним питанням увага практично не приділяється.

Управлінський облік – це система збору інформації, яка забезпечує керівництво максимально повними даними, необхідними для ефективної роботи ІТ-підприємства. Часто впровадження управлінського обліку на ІТ-підприємстві відбувається з ініціативи вищого керівництва, якому не вистачає конкретних даних. Саме топ-менеджери і є основними користувачами інформації. Розробка і впровадження системи управлінського обліку на ІТ-підприємстві вимагають чимало зусиль і часу (на великих підприємствах цей процес може зайняти кілька місяців) і не відразу дають результати. Знадобиться час і на апробування системи, і на накопичення інформації, яка допоможе скорегувати систему вже по ходу впровадження.

Система управлінського обліку є найбільш ємною системою на ІТ-підприємстві, в ній обробляється найбільша кількість інформації. Також використовуються підсумкові показники податкового обліку, наприклад, для визначення податкових резервів і оптимізації оподаткування. Крім того, застосовується інформація оперативного обліку діяльності функціональних підрозділів, а також планові, прогнозні, оціночні дані, відомості про стан ринку і конкурентів тощо [1].

Ведення управлінського обліку на ІТ-підприємстві включає: управління витратами; планування в розрізі поточної, фінансової та інвестиційної діяльності; прогнозування внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на діяльність підприємства; збір та систематизацію фактичних даних за звітний період; складання управлінської звітності; внутрішній контроль; аналіз (розробку і нормування) оціночних і порівняльних показників; підготовку інформації для прийняття управлінських рішень.

Основні цілі управлінського обліку ІТ-підприємства: 1) забезпечити повну прозорість взаєморозрахунків з клієнтами; 2) забезпечити повну прозорість взаєморозрахунків всередині команди; 3) розуміти в кожен конкретний момент часу – хто, які завдання і для кого виконує; 4) забезпечити фіксацію внутрішніх і зовнішніх формальних та неформальних домовленостей щодо термінів та оціночних (максимальних) трудовитрат на виконання завдань; 5) скоротити «непродуктивні» трудовитрати на підготовку звітної документації для клієнтів (рахунки, акти, таймшиту тощо); 6) мати можливість аналізувати фінансові результати виконуваних робіт [2].

Шаповал О.В. та Тулінова Д.В. [2], враховуючи специфіку діяльності, відносно моделі організації бізнесу ІТ-підприємства поділяють на підприємства, які надають послуги ІТ-аутсорсингу чи інший вид регулярних послуг, пов'язаних з використанням інформаційних технологій; підприємства, зайняті в розробці «штучного» (під конкретного замовника) програмного забезпечення. Відповідно науковці виділяють в їх розрізі окремі види управлінського обліку, а точніше описують специфіку організації обліку витрат. Так, для першого виду ІТ-підприємств можливим є варіанти організації роботи: 1) коли всі ресурси ІТ-підприємства спрямовані на один проект; 2) коли є чіткий поділ щодо приналежності ресурсів до конкретного проекту. Ця модель також не представляє інтересу в рамках вивчення специфіки обліку витрат ІТ-галузі, оскільки ідентична багатьом іншим областям; 3) для ІТ-підприємств, зайнятих в розробці «штучного» (під конкретного замовника) програмного забезпечення. Саме такого роду підприємства мають найбільшу маржинальність і більш складну (як раз специфічною для ІТ-галузі) модель управлінського обліку. У зв'язку з цим вивчення специфіки управлінського обліку за доцільне проводити саме на основі підприємств даного типу. У підприємств, що займаються розробкою програмного забезпечення і реалізацією інфраструктурних проектів, будь-який ресурс (співробітник відділу) може бути задіяний в різних проектах, причому різною мірою одночасно. Тому облік витрат в таких ІТ-підприємствах повинен вестися виходячи не із загальної собівартості робіт всього персоналу, а виходячи з індивідуальної участі кожного фахівця в кожному конкретному проекті.

Таким чином, при організації управлінського обліку на ІТ-підприємстві необхідно враховувати їх види моделлю ведення бізнесу. З цим не можемо не погодитися, адже чітке розуміння процедури роботи ІТ-підприємства дозволить визначити оптимальну кількість та розрізи аналітики, які забезпечать не тільки своєчасне задоволення інформаційних потреб, але й прискорять розрахунок собівартості ІТ-проекту.

Список використаних джерел

1. Молвинский А. *Управленческий учет: как разработать и внедрить Финансовый директор*. 29 июля 2019 г. URL: <https://www.fd.ru/articles/2593-upravlencheskiy-uchet-na-predpriyatii-kak-razrabotat-i-vnedrit>

2. Шаповал Е.В., Тулинова Д.В. *Особенности управленческого учета в ИТ-компаниях*. Вестник ГУУ. 2014. №10. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-upravlencheskogo-ucheta-v-it-kompaniyah>.

УДК 657.1.011

Малишкін Олександр Іванович,
д.е.н., професор,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Державний університет інфраструктури і технологій,
м. Київ, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Форма бухгалтерського обліку, як система реєстрації первинної інформації з метою узагальнення, за теорією і практикою європейської, зокрема, німецької бухгалтерської школи, відноситься до технічних аспектів здійснення обліку і описується переважно у навчальних посібниках [1, 2]. Натомість за радянською теорією обліку, яку успадкувала і Україна, вважалося, що форма – елемент методу бухгалтерського обліку і тому вітчизняні теоретики традиційно відносять її до методологічних основ, приділяють значну увагу у наукових розробках [3-7].

Знаходячись у полоні такої парадигми, цілком логічно відреагувати на зміни форми бухгалтерського обліку під впливом технологічних новацій смарт-рівня.

В умовах хмарних технологій вітчизняний дослідник Павлюковець М.П. запропонував у 2014 році *клауд-комп'ютерну* форму ведення обліку і у 2020 році підтвердив її як нову. Її основними відмінностями автор вбачає: повністю бездокументарна форма обліку та оцінки активів; впровадження таксономій XBRL в обліково-оціночний процес; збереження облікової інформації поза підприємством з використанням бізнес-моделей Saas, Daas; одночасне використання інформації обліку багатьма користувачами з будь-якої точки планети за допомогою клауд-комп'ютерних технологій. Віртуальний період в обліку, на думку згаданого дослідника, розпочався з 2013 року [3, с. 32; 4, с. 37].